

Idei évfolyamunk első számát a Nyugat századik évfordulójának szenteljük. Ismét egy jó ürtügy, hogy ne a vigasztalan jelenben éljünk, hanem a gazdag múltban, amely ugyan nem is olyan távoli, de a „kútja” olyan sok törmelelkel, ismeret- és diskurzushiánnyal eltorlaszolt, hogy még csak meg sem határoz bennünket. Éppen e történet, e folytonosság visszaperlésért fordítottuk a figyelmünket a Nyugat lapjaira. A folyóirat történetébe (regényébe) mélyedés ugyan sokkal vigasztalóbb, szelleműsőbb, mint a „mai kocsmá” gőze, de az kétségtelen, hogy a kerek évforduló recepciója szintén a jelenhez tartozik, s szintén – mint minden pórúsbán – oly elkedvetlenítő. (Minek is taglalnánk ezt hivatkozásokkal.) A gyér megemlékezések (pedig most elvileg szabad a beszéd) folytatták a Nyugat „zsidótanításának” tradícióit, pedig – az e folyóiratban megnyilvánult szellemi elhatározás, tett, és koncentráció érvényesebb és magasabb színvonalú reprezentációja a magyar zsidóságnak, mint minden egyéb hasonló kezdeményezés – akár az a hagyomány és út, amit mi folytatunk: a *Múlt és Jövő*. A folyóirat történetének íve is reprezentatívabban képezi a magyar zsidó szellemi és művészértelmiség sorsát, sőt: magának az egész magyar zsidóságnak a sorstragédiáját.

Ez a számunk magán viseli születése körülményeit: a gyors elhatározást, hogy ne maradjon „zsidótanítva” ez az évforduló. Ezért itt csak a módszertani kérdéseket jártuk körül, hogy lehetséges-e egy univerzális szellemi műhely és jelenséget zsidó szempontból vagy a „zsidókérdésen” keresztül látni és láttatni – ha azt zsidók alapították, szerkesztették, finanszírozták, s nagy részben írták és olvasták? (A kérdés minden bizonnyal más, a modernitást, a zsidó-magyar viszonyt érintő jelenségekre is érvényes.) A kevés eredeti szövegért bizonyára kárpótol az ízelítő, amit a Nyugat lapjairól most, mint egy süllyedő Atlantiszról, itt a felszínre emeltünk.

Szándékunkban áll ebben az évben még egy Nyugat-számot megjelentetni. Részint azért, mert számunkra is revelációsan gazdag és reprezentatív zsidó nézetből ez az anyag és történet, s részint azért, mert nem volt elegendő idő arra, hogy elmélyedő tett és munka kövesse a hirtelen elhatározást.

Az azonban bizonyosnak látszik, hogy ama következő szám megvalósulása – s ez pedig a csatlakozók kedvében és hajlandóságán múlik – ennek a számnak (pontosabban, az itt elhangzott igény bejelentésnek) a meg(el)ítélésétől nem lesz különválasztható.

TARTALOMJEGYZÉK

CONTENTS

4	Ignotus: Vers Ignotus: Poem
5	Kőbányai János: A Nyugat zsidó kérdése (esszé) János Kőbányai: Nyugat s Jewish Question (essay)
27	Lesznai Anna: Dédanyám (vers) Anna Lesznai: My Great-grandmother (poem)
28	Nagy Zoltán: Az ismeretlen ember (vers) Nagy Zoltán: The Unknown Man (poem)
30	Balázs Béla: Egy szép zsidó lány arcképe (vers) Béla Balázs: Portrait of a Nice Jewish Girl (poem)
31	Ignotus: Gitana (vers) Ignotus: Gitana (poem)
32	Cholnoky Viktor: A hasbeszélő (elbeszélés) Viktor Cholnoki: The Ventriloquist (short story)
35	Kádár Endre: Weisz Ferenc titka (elbeszélés) Endre Kádár: The Secret of Ferenc Weisz (short story)
42	Bródy László: Magányosság (vers) László Bródy: Loneliness (poem)
45	Komor András: Testvéremnek (vers) András Komor: To My Brother (poem)
46	Pap Károly: Ó, erdő! (vers) Károly Pap: Oh, Forest (poem)
47	Gellért Oszkár: Babyloni követség (vers) Oszkár Gellért: Babylonian Mission (poem)
48	Nagy Zoltán: Fájvis, a fuvaros (elbeszélés) Zoltán Nagy: Fajvis, the Carter (short story)
55	Reichard Piroska: Beregszászon (vers) Piroska Reichard: At „Beregszász” (poem)
56	Vas István: Apámhoz (vers) István Vas: To My Father (poem)
58	Lesznai Anna: Életrajz (vers) Anna Lesznai: Biography (poem)
59	Róheim Géza: Ádám álma (tanulmány) Géza Róheim: Adam's Dream (study)
61	Hárs György Péter: Pszichoanalízis a Nyugatban (I.) (tanulmány) György Péter Hárs: Psychoanalysis in the Nyugat I. (study)
84	Ignotus: Utószó Freud önéletrajzána magyar fordításához (esszé) Ignotus: Epilogue to the Hungarian Translation of Freud's Autobiography (essay)
87	Fenyő László: Hűség (vers) László Fenyő: Faithfulness (poem)
88	Reichard Piroska: Húsvéti szertartás könyvéből (vers) Piroska Reichard: From the Book of the Easter Ceremony (poem)
89	Zelk Zoltán: Éjszaka írom (vers) Zoltán Zelk: I Write It at Night (poem)
91	Fenyő László: Megáll a vándor (vers) László Fenyő: The Wanderer Stops (poem)
92	Szép Ernő: Évek seregszemléje (szösszenet) Ernő Szép: Review of Years (short review)
93	Nagy Zoltán: A kedveshez (vers) Zoltán Nagy: To the Sweetheart (poem)
94	Füst Milán: Zsoltár (vers) Three poems of Milán Füst with hebrew translation (poem)
102	Raab Andor: A cionizmus a világháborúban (esszé) Andor Raab: The Zionism in the World War (essay)
110	Kerényi Norbert: Lantos Tamás / Tom ifjúsága (emlékezés) Norbert Kerényi: The Youth of Tom Lantos (1938–1948) (obituary)
120	Figyelő Observer